

УДК 378.0+372.78

Олена Яківна Заїка,

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри дошкільної педагогіки та психології
Глухівського національного педагогічного
університету імені Олександра Довженка,
e-mail: zaikael@mail.ru

АКТИВІЗАЦІЯ ТВОРЧИХ ВИЯВІВ У МИСТЕЦТВІ ЯК УМОВА РОЗВИТКУ ХУДОЖНЬО-ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

У статті проаналізовано погляди дослідників на значення, сутність, структуру творчої активності в художньо-творчій діяльності, висвітлено зміст процесу активізації творчих проявів у мистецтві як умови розвитку художньо-творчих здібностей майбутніх педагогів. Розглядається послідовність художньо-пошукової і практично-творчої роботи з активізації творчих проявів у мистецтві. Пропонуються різні за жанром концерти як форма роботи з розвитку художньо-творчих здібностей студентів; тренінги з розвитку психологічної стійкості в умовах публічної концертно-виконавської діяльності; методи, які сприяють відпрацюванню художньо-конструктивних умінь, умінь музично-сценічної самопрезентації.

Ключові слова: розвиток, активізація, творча активність, музичне мистецтво, художньо-творча діяльність, художньо-творчі здібності, майбутні педагоги.

Постановка проблеми. Одним зі стратегічних напрямів оновлення сучасної освіти є орієнтація вищої педагогічної школи на створення умов для формування творчої особистості майбутнього педагога, реалізації його задатків і можливостей в освітньому процесі ВНЗ.

Якщо професійний аспект у самоосвіті вчителя спрямований на вирішення завдань, пов'язаних із педагогічною діяльністю, то особистісний охоплює коло інтересів, захоплень, нахилів, що перебувають поза її межами. У музичній самоосвіті поряд з інформаційно-пізнавальним аспектом існує й художньо-творчий, який потребує здатності вчителя до творчості [1, с. 6, 8].

Активність є умовою реалізації тих можливостей, якими володіє особистість. Показником рівня естетичного і загального розвитку студентів є їхня творча активність, творчо-перетворювальна діяльність, у результаті якої створюються нові матеріальні й духовні цінності.

Концертно-виконавська діяльність містить потужний потенціал впливу на розвиток особистості, є одним з ефективних засобів розвитку художньо-творчих здібностей майбутніх педагогів.

Творча активність знаходить своє виявлення в особистісній інтерпретації змісту твору, схильності суб'єкта до ідентифікації з художніми образами, до «входження» у систему мислення різних за стилем авторів. Показниками вияву творчої активності є широчінь асоціацій, художнє бачення, гнучкість образного мислення, оригінальність естетичного рішення, метафоричність, образність, емоційність.

Важливо сформулювати в студентів настанову на творчість, розвинути постійну спрямованість на творче вирішення художніх проблем. Створення цієї умови передбачає схвальне ставлення викладачів до найменших спроб студентів по-своєму відтворити образ, самостійно спроектувати інтерпретацію твору, відтворити власні почуття у виконанні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Активність особистості – здатність людини до свідомої трудової й соціальної діяльності, цілеспрямованого, планомірного перетворення нею навколишнього середовища й самої себе на основі засвоєння багатств матеріальної й духовної культури [2, с. 21].

С. Рубінштейн визначає активність як прояв «внутрішнього» у взаємодії із «зовнішнім». У цьому виражається методологічний принцип, згідно з яким зовнішні причини завжди діють тільки опосередковано через внутрішні умови [3]. Підкреслюючи діалектичну

взаємодію зовнішніх і внутрішніх умов, Б. Теплов стверджував, що зовнішні умови завжди опосередковані внутрішніми. Тільки правильно встановлений взаємозв'язок між ними може принести успіх у вирішенні проблеми виховання і розвитку [4].

Проблеми, пов'язані з розвитком творчої активності особистості, досліджували такі вчені, як Дж. Гілфорд, Е. Торренс, К. Роджерс, А. Маслоу, С. Рубінштейн, А. Матюшкін, Д. Богоявленська, В. Дружинін, Б. Теплов, С. Науменко, Л. Виготський, Г. Костюк, В. Моляко, Р. Ткач, Г. Шевченко та ін.

У трактуванні визначення «творча активність» існує декілька підходів: особистісний (як складна, комплексна характеристика особистості); діяльнісний (як інтегративна категорія, що перетворює діяльність на творчий процес); особистісно-діяльнісний (коли активність є важливою характеристикою діяльності творчої особистості, що забезпечує її професійне зростання і саморозвиток).

Творчу активність визначають як: якість особистості (Н. Біла, Н. Вишнякова, О. Матюшкін, Л. Новікова); компонент темпераменту (В. Небиліцин); особливу потребу (Л. Божович); діяльність (Г. Карева, Г. Кондратенко, А. Люблінська); як міру діяльності (В. Коган); як взаємодію з дійсністю (Н. Лейтес); як комплекс якостей людини, де взаємодіють інтелектуальні, вольові, емоційні процеси (Р. Нізамов).

Творчу активність поряд із ерудицією, професійними здібностями, педагогічним тактом, ситуативною орієнтацією педагога під час вирішення педагогічних завдань, максимально повним проявом свого індивідуального потенціалу, постійним удосконаленням мистецтва виховання і навчання, самореалізацією професійної діяльності А. Козир вважає складовими частинами професійної майстерності [5, с. 61].

С. Науменко, досліджуючи художню обдарованість та її природжений характер, визначає активність як «особливий стан індивіда, який у першу чергу характеризується активністю, швидкістю сприймання і переробки інформації одночасно з сильною індивідуалізацією цих процесів» [6].

Г. Кондратенко відносить творчу активність до однієї з важливих ланок творчої діяльності, що виражає прагнення й готовність особистості свідомо, добровільно виконувати ініціативні дії. Творча активність характеризується самостійністю, ініціативністю, творчим мисленням, новизною результату, оригінальністю, включає в себе потенційну та реалізовану активність. Творчу активність відповідно до специфіки музично-педагогічної підготовки студентів дослідниця розглядає як інтегровану якість особистості, що виражається в її прагненні та здатності до створення нового в різних галузях музично-виховної діяльності [7, с. 6, 7].

Критерії творчої активності студентів – здатність до емоційно-образної інтерпретації музичних явищ (як умова музичної творчості та інтегрована музична здібність); здібність до постановки музично-творчої задачі; творча самостійність у виконанні навчальних дій; якість навчально-творчої продукції (як результативний критерій творчої активності) [8].

Естетична активність має різні форми прояву: спонукання до систематичного спілкування з прекрасним, намагання відстояти свої естетичні погляди, здібність діяти на основі естетичних принципів. Активність є умовою реалізації тих можливостей, якими володіє особистість. До цих можливостей віднесимо естетичні знання, вміння, навички, естетичний досвід, естетичний смак, естетичний ідеал, творчі здібності [9].

Р. Ткач, говорячи про творчу активність як визначальну рису творчої особистості, визначає фактори розвитку творчої активності – уяву, антиципацію як емоційно-інтуїтивну сферу особистості, розвинутий інтелект, дивергентне мислення, інтелектуальну активність, оригінальність, рефлексію, самооцінку як інтелектуально-когнітивну сферу [10].

Висвітленню широкого кола питань, пов'язаних із дослідженням музично-виконавської діяльності, відводили значне місце у своїх працях Н. Жайворонок, А. Козир, Г. Падалка, О. Ростовський, О. Рудницька, В. Шульгіна, О. Щолокова. Дослідники розглядають музичне виконавство переважно як вид людської діяльності, художній або художньо-творчий процес,

обумовлений стильовими, жанровими, художньо-виразними, формотворними або техніко-виконавськими факторами різних видів і форм вокального, інструментального та вокально-інструментального виконавського мистецтва.

Г. Падалка пропонує виділити в навчальному процесі певну структурну одиницю, конкретну навчальну ситуацію, подібну до характеру діяльності вчителя музики на уроці. Такою ситуацією можуть стати публічні виступи студентів на естраді під час звітних академічних концертів, на заліках, екзаменах [11, с. 60].

Формулювання мети статті – висвітлити зміст процесу активізації творчих виявів у мистецтві як умову розвитку художньо-творчих здібностей у майбутніх педагогів.

Виклад основного матеріалу. Творча активність є умовою виявлення і розвитку творчого потенціалу особи та механізмом реалізації її творчих здібностей.

Дослідження особливостей розвитку художньо-творчих здібностей майбутніх педагогів немистецьких факультетів передбачає емоційну насиченість навчальних занять, розвиток художньо-творчих здібностей на основі врахування природних задатків особистості, сприймання мистецтва, оцінювання новизни в мистецтві, схильності до вільного самовираження в мистецькій діяльності, усвідомлення особистістю значення творчого саморозвитку для успішного виконання художньо-педагогічної діяльності.

На теоретично-пошуковому етапі дослідження, який мав на меті розширення знань студентів з мистецтва, зокрема усвідомлення його стильового й жанрового розмаїття, розвиток потягу майбутніх педагогів до художнього пізнання, впроваджується спеціально розроблений курс «Традиції музичного виконавства». Естетична активність студентів досягається вибором змісту освіти евристичними методами навчання, опорою на принципи педагогіки співпраці. Засобами включення студента в процес пошуку естетичних знань є проблемні запитання на лекціях, система самостійної роботи з питань історії та теорії мистецтва, естетичного виховання, дослідницькі завдання в навчальній, позааудиторній діяльності студентів.

Розглядаючи роль диригента симфонічного оркестру в темі «Симфонічна музика» і пов'язуючи вимоги цього «телепатичного» виду мистецтва із системою умовних знаків – ритмічних рухів, сигналів, жестів, поз, міміки, навіювання, що могло розроблятися лише в умовах зорового контакту з оркестром, проводиться аналогія з професією педагога й роллю невербальних засобів у ній. У зв'язку з цим пропонується, описуючи вербально портрети диригентів, одночасно зі слуханням тексту відтворювати почуте в рухах, міміці, жестах. На практичному занятті за цією ж темою пропонується дібрати відгуки критиків (наприклад, італійського критика Р. Челетті) про видатних сучасних диригентів, формулюючи найбільш характерні риси стилю й особистості кожного. При цьому охочим пропонується бажаним дібрати жести, міміку для певного типу диригента й відобразити перед аудиторією, яка «оркеструє» конкретний музичний твір (наприклад, Концерт для фортепіано з оркестром № 1 П. Чайковського або «Чардаш» В. Монті).

Активізація творчої діяльності студентів на перетворювальному етапі досягається шляхом застосування евристичних методів навчання, зокрема постановкою і вирішенням проблемних питань на лекціях, семінарських заняттях; залученням студентів до виконання самостійних робіт з елементами вирішення проблем щодо кращих варіантів інтерпретації музики, а також завдань дослідницького характеру з питань історії та теорії мистецтва, виконавства, естетичного виховання учнів. Особливістю цього етапу роботи є виконання студентами творчих завдань педагогічного характеру – вибір музичного репертуару, складання програм концертів для дітей, учнів з використанням прослуханої музики, орієнтованих на різну слухацьку аудиторію.

На етапі закріплення отриманої художньої інформації, пізнання студентами своєї внутрішньої сутності, самоосмислення, самопізнання, самовдосконалення на основі отриманих художніх вражень створюються умови для формування в студентів досвіду пізнання власних емоційних реакцій на художньо-творчу діяльність, самооцінки свого

ставлення до художніх цінностей і до самого себе у виконавській діяльності.

На цьому етапі підготовки студенти розширюють власні репертуарні відомості, засвоюють критерії вибору музичного матеріалу для роботи з дошкільниками, учнями різних вікових категорій. Серед ефективних засобів роботи на цьому етапі визначаються такі, як залучення студентів до вивчення провідного досвіду роботи в досліджуваному напрямі та аналізу естетико-педагогічних засад концертного просвітництва в теорії та практиці.

Удосконалення виконавських умінь та навичок передбачає виконання соло підготовленого вдома вокального, інструментального твору народного, класичного, сучасного походження та створення невеликих словесних коментарів до нього.

Під час лекцій і практичних занять передбачаються ситуації, де студенти разом, використовуючи хорове виконання під фонограму, виявляють свої вокальні здібності.

При підготовці до заліку звертається увага на необхідність створення режисерського, виконавського плану твору, введення елементів драматизації у виконання, добору костюмів, атрибутів, продумування сценічно-виконавського іміджу відповідно до характеру і змісту виконуваних творів.

Для розширення творчо-виконавського поля діяльності широко практикується залучення студентів до ансамблевого музикування. Найздібніші студенти залучаються до створення оригінальних художніх творів (пісень, віршів для дітей тощо).

На цьому етапі приділяється увага розвитку в майбутніх педагогів психологічної стійкості в умовах публічної концертно-виконавської діяльності. Широкого використання набувають різноманітні тренінги (на подолання страху, збереження витривалості, творчого самопочуття в прилюдній діяльності), різні види репетицій, де студенти випробовують себе від фрагментарного виконання кожного твору до цілісного відтворення концертної програми.

З метою розвитку в студентів здатності до збереження творчого самопочуття в умовах прилюдної діяльності, оволодіння вмінням створення діалогу зі слухацькою аудиторією, формування сценічно-педагогічної культури, використовуються методики: систематичної десенсибілізації (поступове введення стимулів фобії, уявного наближення до головного джерела страху), когнітивної терапії (в ході якої треба зосередити увагу не на самому собі і не на публіці, а на художніх результатах як таких), «щеплення від стресу» (вербальні підказки, техніка самоумовляння), методики танцювальних рухів, методу ментальної репетиції (вербальне і візуальне яскраве та детальне уявлення картини правильно виконаного твору, яка повинна бути оптимістичною); різні види репетицій від фрагментарного виконання твору до цілісного відтворення (Г. Вільсон), а також тренінги розвитку креативності С. Гіппіус: «Біографія за портретом», «Вуличний фотограф», «Фотоальбом», «Сад скульптур», «Суперечка піснями», «Звуки музики», «Координація рухів за допомогою пісні», «Дивні пози», «Оркестр», «Крила», «Зал живопису», «Артисти цирку», «Скульптура по пам'яті», «Режисери і актори», «Перед дзеркалом» [12].

Виступи публічного характеру за умови правильної організації, цілеспрямованості й підготовленості можуть стати основою для формування у майбутніх учителів одного з важливих компонентів педагогічного спілкування – вміння свідомо регулювати власний емоційний стан, управляти творчим самопочуттям [11, с. 61].

Зі студентами організуються творчі зустрічі-концерти, концерти-інтерв'ю. Проводиться попередньо бесіда, виявляються віхи у виконавській діяльності одного із студентів, вибудовується програма відповідно до знакових у біографії творів. Основні запитання «інтерв'ю» ведучого доповнюються запитаннями слухачів. Після блоку запитань виконується музичний номер. Номери добираються відповідно до принципу поступовості емоційного, виконавського ускладнення, кульмінаційної насиченості – до найяскравіших, відомих, улюблених творів.

Індивідуалізований спосіб організації діяльності «Вечір творчого портрету» організовується з одним із студентів або випускників, де демонструються авторські пісні, самостійно коментується «біографія» їхнього створення, пов'язується із власними

життєвими епізодами.

Позааудиторні форми роботи зі студентами передбачають підготовку різних за жанром концертів. До тижнів кафедри дошкільної педагогіки і психології проводиться ряд різних за жанром концертів: концерт-дивертисмент, концерт-дайджест, присвячені О. Вертинському, В. Висоцькому, Е. Преслі, Е. Піаф, групі «Бітлз»; концерт-традиція «Українська пісня за кордоном», перегляд відеоконкурсу «Кролевецькі рушники», «Вічність традицій» (ознайомлення з народними інструментами України); концерт-інтерпретація «Бардівська музика», «Джазові інтерпретації Олександра Сарацького»; концерт-презентація: Колтаков Дмитро (класична гітара), Слесарев Іван (акордеон); концерт-настрій: «Весняний настрій», «Настрій – джаз!», «Ліричний настрій»; концерт-подорож: «Подорож музичними країнами Європи», «Мандруючи світами»; концерт-жанр: «Вальс», «Романс», «Пісня» (бардівська, джазова); концерт-образ «Образи Срібного століття»; «Жіночий образ як символ добра, миру і любові в народних та авторських піснях».

Безсумнівної ефективності позааудиторній виховній роботі додають і такі її форми, як організація зустрічей з письменниками, поетами, вечори поезії, літературно-музичні салони. У такий спосіб студенти прилучаються до творів вітчизняної та світової літератури й музичної класики, ознайомлюються з життєвим і творчим шляхом сучасних поетів Сіверщини, маючи нагоду запросити їх на свої заходи з презентацією своїх доробків.

Серйозна увага приділяється індивідуалізації підготовки, відпрацюванню індивідуального педагогічного стилю, розвитку притаманних саме цьому студенту естетико-смакових переваг, акцентуації характерних способів музичного сприймання і виконання музики.

Важливе значення надається оволодінню вміннями музично-сценічної самопрезентації у студентів, відпрацюванню художньо-конструктивних умінь (складання сценаріїв, створення різних варіантів концертно-освітніх програм, здійснення музично-режисерського планування в театральній діяльності).

Робота на цьому етапі спрямовується на відпрацювання умінь концертно-освітньої діяльності в реальних умовах спілкування студентів із аудиторією. Взаємодія зі слухачами створює можливості для практичного закріплення і вдосконалення вже набутих, а також формування і розвитку нових виконавсько-просвітницьких умінь.

Студентам, які в ході спецкурсу виявили зацікавлення і бажання вдосконалювати свої вокальні навички, пропонується взяти участь у вокальному ансамблі. Творчий процес у вокальному виконавстві підпорядковується загальним закономірностям, що активізує емоційний процес, вимагає наполегливих пошуків і відбору різноманітних виразних засобів.

Застосовуючи метод театральної драматизації, формами якого є створення режисерського плану музичного твору, постановка музичних вистав, музично-літературних композицій, музичний театр, студентів готують до втілення цих форм у практиці дошкільних закладів, школи, університетських виховних заходів для дітей співробітників, викладачів, студентів, дітей міста.

Необхідність підготовки студентів до майбутньої комунікативної діяльності, прагнення до того, щоб педагогічною майстерністю студенти оволоділи в процесі навчання, висувають завдання – виявити можливості університетського навчально-вихованого процесу у формуванні навичок педагогічного спілкування [11, с. 55].

Особливістю цього етапу роботи є виконання студентами творчих завдань педагогічного характеру – вибір музичного репертуару, складання програм концертів для дітей, учнів з використанням прослуханої музики, орієнтованих на різну слухачську аудиторію.

Створення театралізованої вистави студентами узагальнює ті знання, вміння та навички, яких вони набувають під час засвоєння матеріалу зі спецкурсу, проведення екскурсій, щорічних художньо-виховних заходів (фестивалів, конкурсів, тижнів кафедр, календарних свят), позапланових заходів, концертів, що, у свою чергу, сприяє активізації

подальшої творчої роботи та впровадженню активних форм художньо-естетичного виховання дошкільників, школярів.

Перевага окресленої форми розвитку художньо-творчих здібностей вбачається в тому, що вона є добровільною творчою діяльністю на основі інтересів та власних прагнень студентів до самореалізації, які набувають професійної спрямованості, потреби в побудові виховної діяльності на засадах виконавської творчості, в реалізації власних здібностей. Це виражається, зокрема, в тому, що на свято ті студенти, які на практиці організували хореографічний колектив, театральний або ляльковий гурток, за домовленістю вводять виступи вихованців до сюжету свята, що сприяє реалізації здібностей вихованців.

Активізація художньо-пошукової й практично-творчої роботи відбувається шляхом застосування таких форм, як індивідуально-творчі бесіди з викладачем, групові міні-обговорення питань виконавської інтерпретації художніх творів, створення ситуацій художнього вибору.

Висновки дослідження і перспективи подальших розвідок з напрямку. Творча активність – інтегрована якість особистості, яка виявляється в здатності до самореалізації в мистецькій діяльності. Активізація творчих проявів у мистецтві як умова розвитку художньо-творчих здібностей майбутніх педагогів забезпечується у процесі мистецької діяльності, досягається вибором змісту освіти евристичними методами навчання, опорою на принципи педагогіки співпраці.

Список використаних джерел та літератури

1. Барановська С. А. Підготовка вчителя початкових класів до музично-самоосвітньої діяльності [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Світлана Анатоліївна Барановська ; Національний педагогічний ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К., 1998. – 16 с.
2. Гончаренко С. Український педагогічний словник [Текст] / Семен Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – 376 с.
3. Рубинштейн С. Л. Основы общей психологии: в 2-х т. Т. 2 [Текст] / С. Л. Рубинштейн. – М. : Педагогика, 1989. – 328 с.
4. Теплов Б. М. Проблемы индивидуальных различий / Б. М. Теплов. – М., 1961. – 536 с.
5. Козир А. В. Вступ до акмеології мистецької освіти : навч.-метод. посібник / А. В. Козир, В. І. Федоришин. – К. : Вид-во НПУ ун-т імені М. П. Драгоманова, 2012. – 263 с.
6. Науменко С. И. Индивидуально-психологические особенности музыкальности / С. И. Науменко // Вопр. психол. – 1982. – № 5. – С. 85–94.
7. Кондратенко Г. Г. Формування творчої активності студентів педагогічного коледжу в процесі музично-сценічної діяльності : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Ганна Григорівна Кондратенко ; Національний педагогічний ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К., 2007. – 24 с.
8. Шевченко Г. И. Методика выявления уровней музыкально-творческой активности студентов. Теория и практика высшего педагогического образования : межвузовский сб. науч. трудов / Г. И. Шевченко. – М., 1986.
9. Трудовое и эстетическое воспитание студентов : пособ. / Г. В. Мухаметзянова, Н. Н. Карева. – Казань : Издательство Казанского университета, 1991. – 184 с.
10. Ткач Р. В. Психологічні особливості творчої активності молодших школярів у процесі фольклорно-ігрової діяльності / Р. В. Ткач : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / Руслан Вікторович Ткач ; Інститут психології ім. Г. С. Костюка АПН України. – К., 1999. – 186 арк.
11. Падалка Г. М. Музична педагогіка : курс лекцій з актуальних проблем викладання музичних дисциплін в системі педагогічної освіти / Г. М. Падалка ; за ред. В. Г. Бутенка ; АПН України ; Український державний педагогічний університет ; Херсонський держ. пед. ун-т. – Херсон : ХДПУ, 1995. – 104 с.
12. Гиппиус С. В. Тренинг развития креативности. Гимнастика чувств / С. В. Гиппиус. – СПб. : Речь, 2001. – 346 с.

Елена Яковлевна Заика,
кандидат педагогических наук, доцент
кафедры дошкольной педагогики и психологии
Глуховского национального педагогического
университета имени Александра Довженко,
e-mail: zaikael@mail.ru

АКТИВИЗАЦИЯ ТВОРЧЕСКИХ ПРОЯВЛЕНИЙ В ИСКУССТВЕ КАК УСЛОВИЕ РАЗВИТИЯ ХУДОЖЕСТВЕННО-ТВОРЧЕСКИХ СПОСОБНОСТЕЙ БУДУЩИХ ПЕДАГОГОВ

В статье анализируются взгляды исследователей на значение, суть, структуру творческой активности в художественно-творческой деятельности, освещается содержание процесса активизации творческих проявлений в искусстве как условие развития художественно-творческих способностей будущих педагогов. Рассматривается последовательность художественно-поисковой и практически-творческой работы по активизации творческих проявлений в искусстве. Предлагаются различные жанры концертов как форма работы по развитию художественно-творческих способностей студентов; тренинги по развитию психологической стойкости в условиях публичной концертно-исполнительской деятельности; методы, способствующие отработке художественно-конструктивных умений, умений музыкально-сценической самопрезентации.

Ключевые слова: развитие, активизация, творческая активность, музыкальное искусство, художественно-творческая деятельность, художественно-творческие способности, будущие педагоги.

Yelena Zaika,
Associate Professor, Candidate of Pedagogical Sciences,
the Department of the Preschool education
Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University,
e-mail: zaikael@mail.ru

ACTIVATING THE CREATIVE DISPLAYS IN ARTS AS THE CONDITION OF DEVELOPING INTENDING TEACHERS ARTISTIC ABILITIES

Introduction. *One of the strategic directions of modern education renewing is targeting higher pedagogical educational establishments at creating conditions for forming the creative personality of the intending teacher, realizing his/her talents and capabilities in the education process of the higher educational institutions. Artistic activity is one of the most important parts of the creative activities carried out and expressing the desire and willingness of the individual to perform initiative actions consciously and voluntarily. Concert and performing activity is one of the effective means of developing artistic and creative abilities of intending teachers. It is important to develop students guide to creativity, to develop a constant focus on the creative solution of artistic problems. Creating this condition involves positive attitude of university teachers to students' slightest attempts to reproduce his/her own vision of image, their own interpretation of the artistic work to demonstrate their own feelings in the performance.*

Purpose. *Highlighting the contents of activating the process of creative displays in art as a condition of developing artistic and creative abilities of intending teachers.*

Methods. *Various methods were used in the paper: theoretical such as analysis of psychological and educational, art literature on the investigated problem; systematizing and generalizing psychological and pedagogical experience; empirical methods such as teacher observing, conversations, analysis of the products of artistic and creative activity of intending teachers; biographical method; pedagogical experiment (molding step); peer reviewing and self-assessing; introspection; heuristic methods; training; methods of systematic desensitization, cognitive therapy, mental rehearsal, theater dramatizing, group discussion of mini-performing of interpretation of works of art.*

Results. *It was concluded that one of pedagogical conditions developing artistic and creative abilities, should become the targeted supporting and activating creative displays of student in art, which is provided in the process of artistic activities and which is achieved by choice of educational content while applying heuristic teaching methods, grounding on the principles of pedagogics of cooperation. The optimal forms of artistic and creative abilities of intending teachers were tested.*

Originality. *The system of aesthetic education of students in higher educational establishments, pedagogical conditions of developing artistic and creative abilities, artistic specifics of intending teachers, educators, and ways of training students for artistic and educational work with children and youth were improved.*

Conclusion. *According to the specific nature of musical and pedagogical training of students, creative activity is seen as integrated quality of the personality expressed in his/her desire and ability to create new fields in various musical and educational activities. One of the effective means of developing artistic and creative abilities of intending teachers is their concert and performing activities. The theoretical conclusions and experimental data can serve as a basis for updating the ways of developing artistic and creative abilities of intending teachers and help to improve their professional competence in general. The mentioned problem can find further research in its such direction as finding integration connections between teaching professional subjects and the development of students artistic and creative abilities of students in the process of mastering teaching methodics of artistic subjects.*

Key words: *development, activating, creative activity, music art, artistic activity, artistic abilities, intending teachers.*

References

1. Baranovs'jka S. A. Pidghotovka vchytel'ja pochatkovykh klasiv do muzychno samoosvitn'joi dijajlnosti [Tekst]: avtoref. dys. ... kand. ped. nauk: 13.00.01 / Baranovs'jka Svitlana Anatolijivna; Nacional'nyj pedagoghichnyj un-t im. M. P. Draghomanova. – K., 1998. – 16 s.
2. Ghoncharenko S. Ukrajs'jkyj pedagoghichnyj slovnyk [Tekst] / Semen Ghoncharenko. – K. : Lybidj, 1997. – 376 s.
3. Rubinshtejn S. L. Osnovy obshchej psihologii: v 2-h t. T. 2 [Tekst] / S. L. Rubinshtejn. – M. : Pedagogika, 1989. – 328 s.
4. Teplov B. M. Problemy individual'nyh razlichij [Tekst] / B. M. Teplov. – M., 1961. – 536 s.
5. Kozyr A. V. Vstup do akmeologhiji mystec'jkoji osvity: navch.-metod. posibnyk [Tekst] / A. V. Kozyr, V. I. Fedoryshyn. – K. : Vyd-vo NPU un-t imeni M. P. Draghomanova, 2012. – 263 s.
6. Naumenko S. I. Individual'no-psihologicheskie osobennosti muzykal'nosti [Tekst] / S. I. Naumenko // Vopr. psihol. – 1982. – № 5. – S. 85-94.
7. Kondratenko Gh. Gh. Formuvannja tvorchoji aktyvnosti studentiv pedagoghichnogho koledzhu v procesi muzychno-scenichnoji dijajlnosti [Tekst] : avtoref. dys. ... kand. ped. nauk: 13.00.02 / Kondratenko Ghanna Ghryghorivna ; Nacional'nyj pedagoghichnyj un-t im. M.P.Draghomanova. – K., 2007. – 24 s.
8. Shevchenko G. I. Metodika vyyavleniya urovnej muzykal'no-tvorcheskoj aktivnosti studentov. Teoriya i praktika vysshego pedagogicheskogo obrazovaniya : mezhvuzovskij sb. nauch. trudov [Tekst] / G. I. Shevchenko. – M., 1986.
9. Trudovoe i ehsteticheskoe vospitanie studentov [Tekst] : posob. / G. V. Muhametzyanova, N. N. Kareva. - Kazan' : Izdatel'stvo Kazanskogo universiteta, 1991. – 184 s.
10. Tkach R. V. Psykhologhichni osoblyvosti tvorchoji aktyvnosti molodshykh shkoljariv u procesi foljklorno-igrovoji dijajlnosti [Tekst] / R. V. Tkach : dys. ... kand. psykhol. nauk: 19.00.07 / Tkach Ruslan Viktorovykh ; Instytut psykhologhiji im. Gh.S.Kostjuka APN Ukrajinu. – K., 1999. – 186 ark.
11. Padalka Gh. M. Muzychna pedagoghika : kurs lekcij z aktual'nykh problem vykladannja muzychnykh dyscyplin v systemi pedagoghichnoji osvity [Tekst] / Gh. M. Padalka ; za red. V. Gh. Butenka ; APN Ukrajinu ; Ukrajs'jkyj derzhavnyj pedagoghichnyj universytet ; Khersons'jkyj derzh. ped. un-t. – Kherson : KhDPI, 1995. – 104 s.
12. Gippius S. V. Trening razvitiya kreativnosti. Gimnastika chuvstv [Tekst] / S. V. Gippius. – SPb. : Rech', 2001. – 346 s.